

Pestprotocol

OBS-PLUSPUNT

Versie 3
Januari 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	Blz. 1
Algemene inleiding	Blz. 2
Regels op school	Blz. 4
Signalen en kenmerken	Blz. 5
Consequenties/ hulp	Blz. 9
Stappenplan leerkracht	Blz. 12
Adviezen en tips voor ouders	Blz. 14
Uitleg protocol voor kinderen	Blz. 19
Bijlage: pestprotocol voor kinderen	Blz. 20

Algemene inleiding

Waarom een pestprotocol?

OBS Pluspunt wil de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, een omgeving waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten willen deze ontwikkeling bevorderen door het scheppen van een veilig klimaat in en om de school en een prettige werksfeer in de klas.

Daarom is het nodig dat er duidelijke omgangsregels zijn. Kinderen dienen met respect met elkaar om te gaan. Dit is een leerproces. Op Pluspunt gebruiken wij hiervoor de Kanjertraining.

Toch kan het voorkomen dat kinderen worden gepest. In dat geval moet de leerkracht inzien, dat er sprake is van een ernstig probleem in de groep. Pesten wordt door de school gezien als ongewenst gedrag en dit moet aangepakt worden.

In dit protocol is vastgelegd hoe de school omgaat met pestgedrag. Hierbij wordt rekening gehouden met alle betrokkenen. Voor alle betrokkenen worden adviezen geformuleerd.

De volwassenen om het kind heen, ouders en docenten moeten corrigerend optreden, pesters hebben namelijk een grote kans om in de criminaliteit terecht te komen. Bovendien is het zo dat ieder kind een pester of een gepeste kan worden. Pesten is een vorm van zinloos geweld, in dit geval gericht op kinderen. Als dit echter bij kinderen onderling niet aangepakt wordt, dan kan de docent het volgende doelwit zijn.

Het verschil tussen plagen en pesten.

We spreken van plagen als kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gaat om een spelletje en het is nooit bedreigend.

We spreken van pesten als er sprake is van een slachtoffer. Hierbij gaat het altijd om macht en voelt het slachtoffer zich bedreigd. Voorbeelden van pestgedrag zijn: uitschelden, belachelijk maken, schoppen, slaan, intimideren, isoleren, vernielen van bezittingen. Tegenwoordig moeten we ook alert zijn m.b.t. online-pesting. De volwassene heeft hier weinig zicht op.

De betrokkenen.

-het gepeste kind

Deze kinderen zijn vaak angstig en meer onzeker dan andere kinderen. Ze horen niet tot de sterksten en trekken zich vaak terug. Ze zien zichzelf als een mislukkeling en hebben een laag zelfbeeld. Ze zijn vaker eenzaam en hebben weinig vrienden of vriendinnen. Hun leerprestaties zijn slechter dan verwacht. Ze kunnen moeilijk voor zichzelf opkomen.

-de pester(s)

Deze kinderen zijn vaak de sterksten in de groep. Ze willen hun macht opleggen aan anderen. Doorgaans zijn ze tegendraads en opstandig en kunnen zich agressief gedragen. Deze kinderen komen zelfverzekerd over en zijn vaak populair bij een kleine groep kinderen. Over het algemeen voelen ze zich niet schuldig.

-de zwijgende middengroep

Sommige kinderen blijven op afstand van het pesten en anderen doen incidenteel mee. Deze laatste groep noemt men de meelopers. Deze kinderen zijn vaak bang om zelf ook gepest te worden. Hierdoor verliezen ze hun individuele verantwoordelijkheid uit het oog.

-de ouders

Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie. Pestgedrag wordt door ouders vaak gezien als weerbaar gedrag.

Als ouders vertellen dat hun kind gepest wordt, is dat eigenlijk een vraag om hulp, die heel serieus genomen dient te worden.

-de leerkracht

Leerkrachten moeten pestgedrag kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling en maatregelen nemen tegen het vertoonde pestgedrag.

Samen werken we aan een pestvrije school!

Regels

Om pesten te voorkomen zijn er regels opgesteld waar iedereen zich aan moet houden.

- We sluiten niemand buiten.
- We helpen elkaar
- Wanneer je er pratend niet uit komt ga je naar de leerkracht toe
- Niemand is de baas
- We blijven van elkaar en elkaars spullen af
- We luisteren naar elkaar
- We doen niet bij een ander wat we zelf ook niet prettig vinden
- We letten niet op elkaar
- We schelden niemand uit
- We bedreigen elkaar niet
- We accepteren en respecteren elkaar
- We roddelen niet over anderen

De leerkracht moet heel goed letten op een aantal dingen in zijn/haar groep om pesten te voorkomen.

- Zorg ervoor dat er een goede sfeer is in de groep.
- Zorg ervoor dat de leerlingen altijd naar je toe kunnen komen met een probleem en ga daar respectvol mee om.
- Zorg ervoor dat ruzietjes uitgepraat worden en dat iedereen met een fijn gevoel wegloopt.
- Zorg ervoor dat je geen groepjes krijgt die proberen de boventoon in de klas te voeren, waar enkelingen een angstig gevoel voor kunnen krijgen.
- Wanneer je iets signaleert er gelijk op ingaan en ingrijpen. Laat het niet nog even doorgaan.

Signalen en kenmerken

Hoe herken je een kind dat gepest wordt?

Kinderen die gepest worden kun je aan bepaalde gedragingen herkennen. Kinderen die gepest worden zijn vaak angstig en meer onzeker dan andere kinderen. Deze kinderen behoren niet tot de sterkste kinderen in de groep en trekken zich vaak terug. Deze kinderen hebben vaak een negatief zelfbeeld, wat gepaard gaat met een enkele vriend of vriendin of eenzaamheid. Deze kinderen kunnen moeilijk voor zichzelf opkomen. De gepeste denkt vaak dat niemand hem begrijpt.

Algemene kenmerken van een gepest kind:

- Gedraagt zich raar blij.
- Claimgedrag.
- Doet overdreven.
- Voldoet aan de pesters.
- Is het lievelingetje van de leerkracht. Als de leerkracht aardig is voor de leerling, gaat het de leerkracht 'helpen'.
- Reageert vaak onzeker.
- Vertoont afwijkend gedrag.
- Heeft gebrek aan zelfvertrouwen.
- Is depressief.
- Heeft gedachten als "Ik ben stom", "Ik ben niet aardig", "Ik ben niet belangrijk", "Mensen houden niet van mij", "Ik voel mij hulpeloos", "Ik voel mij niet trots", "Niemand zal mij missen", "Ik ben niet te vertrouwen".
- Iedereen moet mij aardig vinden.
- Kind is vaak niet aanspreekbaar op eigen gedrag.

Op OBS Pluspunt werken we preventief aan pestgedrag, door middel van de kanjertraining voor sociale vaardigheden. Toch komt het voor dat er kinderen gepest worden. Signalen van pesterijen/pestgedrag op school, die de leerkrachten kunnen signaleren, zijn:

- Het kind wordt op een gemene verbale manier gepest: uitschelden, een bijnaam geven, kleineren, overal de schuld van geven, opmerkingen maken over uiterlijkheden, vernederen, dreigen of briefjes schrijven.
- Het kind wordt fysiek gepest: trekken, duwen, spugen, schoppen, laten struikelen, krabben, bijten en haren trekken zijn hier voorbeelden van.
- Het kind wordt na school opgewacht.
- De bezittingen van het kind worden vaak vernield, verstoep of beschadigd.
- Het kind wordt geïsoleerd en genegeerd en in de pauzes speelt het vaak alleen. Het probeert vaak in de buurt van de leerkracht of een volwassene te blijven. Dit geeft een gevoel van veiligheid.
- Deze kinderen worden vaak als laatste gekozen bij het samenstellen van een team bij bijvoorbeeld de gymles.
- Ze lijken geen enkele goede vriend in de klas te hebben.
- Ze verliezen belangstelling voor hun schoolwerk en halen lagere leerresultaten dan voorheen (dit kan geleidelijk of plotseling).
- Het kind ziet er vaak bang, ongelukkig, neerslachtig en huilerig uit.
- Een andere vorm van pesten is ook het online pesten. Deze kinderen worden op social media uitgescholden en bedreigd.

Niet alleen op school zijn de uitwerkingen van pestgedrag te zien, ook thuis kan er op tijd gesignaleerd worden dat een kind gepest wordt:

- Het kind is vaak bang of heeft weerzin om naar school te gaan: ze eten slecht en klagen van hoofdpijn en maagpijn.
- Het kind slaapt rusteloos, eventueel met nachtmerries.
- Het kind gebruikt een ongebruikelijk traject om naar school en naar huis te gaan.
- Het kind wordt zelden of nooit uitgenodigd voor feestjes.
- Het kind komt zelden bij klasgenootjes thuis en speelt zelden met klasgenootjes.
- Het kind neemt na school amper of geen klasgenootjes mee naar huis om te spelen.

Ouders moeten bij deze signalen of bezorgheden contact opnemen met de leerkracht, zodat er samen gekeken kan worden naar de signalen en een oplossing.

Hoe herken je een pester?

In dit protocol spreken we niet alleen over het gepeste kind, maar ook over de pesters. De leerkrachten moeten niet alleen alert zijn op de kinderen die gepest worden, maar ook signaleren welke kinderen de pesters zijn.

Pesters zijn vaak fysiek de sterkste uit de groep. Ze kunnen het zich permitteren om zich agressiever op te stellen. De pester is vaak populair in de groep, doordat zij dit afdwingen. Dit afdwingen doen zij door te laten zien hoe sterk zij wel niet zijn en wat ze allemaal durven te doen. Pesters overtreden vaak de regels in een groep.

Pesters voelen zich meestal niet schuldig dat ze pesten.

De pesters hebben snel door welke kinderen in een groep aan te pakken zijn en wanneer dit anders uitpakt, gaan zij op zoek naar een ander slachtoffer. De pesters geven vaak een overduidelijk signaal uit naar de middengroep in de klas: je bent voor me of je bent tegen me. Pesters zijn erg zelfverzekerd. Pesters hebben vaak verkeerde en beperkte sociale vaardigheden en vinden het moeilijk om vriendschappen te sluiten en te onderhouden op andere gronden dan macht.

Voor ouders is het vaak moeilijk om hun kind in de rol van de pester te zien. Ouders hebben niet altijd de juiste informatie, een pester op school hoeft immers in de thuissituatie geen pester te zijn.

Voor ouders is het van belang de situatie niet te onderschatten en af te doen als onschuldige kwajongensstreken, maar om samen met de leerkracht een oplossing te zoeken.

Consequenties/ hulp

Algemeen

De groepsleerkracht kan de volgende maatregelen nemen om pestgedrag te voorkomen:

- Bespreek aan het begin van het schooljaar de afspraken en regels in de klas met de leerlingen. Het onderling plagen en pesten kun je benoemen en bespreken.
- Als er aanleiding toe is kun je nogmaals expliciet aandacht besteden aan het pestgedrag in een klassikaal gesprek.
- Spreek leerlingen aan op hun gedrag.
- Geef de leerlingen mogelijkheden om (anoniem, bijvoorbeeld via een 'brievenbus') pestgedrag te melden. Sta ook open voor meldingen van ouders.
- Laat merken dat de school pesten als een probleem ziet en het niet accepteert.
- Laat merken dat jij als leerkracht serieus omgaat met pestgedrag.
- Werk aan een positieve sfeer in de groep.

Consequenties/hulp voor de pester

De pesters hebben ook recht op hulp. Zij zijn namelijk niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende punten:

- Een gesprek waarin wordt aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op school en welk gedrag wel gewenst is.
- Praten met de pester en zoeken naar de reden van het pesten.
- Excuses aanbieden.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het gepeste kind.
- Met behulp van de kanjertraining laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- Een aantal vervolggesprekken houden met de pester.

- Een duidelijke straf geven die volgt als het pestgedrag toch weer voorkomt. (Bijvoorbeeld: een boek lezen over pesten, een excuusbrief voor het slachtoffer schrijven, uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag: buitenspelen, bewegingsonderwijs enz.)

Consequenties/hulp aan het gepeste kind

De begeleiding van het gepeste kind is belangrijk. Het gepeste kind kan zich eenzaam voelen en heeft recht op zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuw pestgedrag moet er ook gekeken worden naar het verwerken van de ervaringen. Dit kan gebeuren door:

- Praten met het gepeste kind. Naast incidentele momenten kunnen ook vaste gesprekken worden gepland waarin het kind gevraagd wordt naar de vooruitgang. Het doel is zowel het signaleren van nieuwe problemen als het verwerken van de eerdere ervaringen.
- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een "verwerkingsschriftje" dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld onder en buiten schooltijd. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de ervaringen van zich af te schrijven of te tekenen.

Consequenties/hulp aan de zwijgende middengroep

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten. Zij zijn de zwijgende middengroep. De begeleiding van deze groep is erg belangrijk. Pesten is namelijk een groepsprobleem. Daarom moet het probleem met de hele groep worden aangepakt. Dit kun je doen door:

- Het probleem bespreekbaar te maken in de groep.
- De kinderen te stimuleren een eigen standpunt in te nemen.
- Met de kinderen te bespreken dat 'meedoen' met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.

Vanuit de kanjertraining

Voor leerlingen die van mening zijn dat 'ze er niet bij horen' in de klas, is het een idee een tabelletje in te vullen. Laat de leerlingen alle namen van de leerlingen uit de klas opschrijven (uit het hoofd). Vervolgens moet de leerling elk kind uit de klas een beoordeling geven. Vindt de leerling een ander kind aardig dan krijgt die een 8,9 of 10. Middelmattig, dan een 6 of 7. Niet zo aardig, dan een 4 of een 5. Vervelend een 1,2 of 3. Vervolgens: welk cijfer zullen deze kinderen aan jou geven? Deze opdracht leidt ertoe dat de focus verandert en dat de leerling onverwachte contacten opbouwt, als het zich van de kinderen weet los te maken waarmee het niet klikt.

(Zie tabel kanjertraining)

Stappenplan leerkrachten

Als de leerkracht signaleert dat een kind in haar/zijn groep gepest wordt, moet er meteen gehandeld worden. Er moet duidelijk gemaakt worden dat dit gedrag niet geaccepteerd wordt. Wij volgen het volgende stappenplan.

1. Steun bieden aan het gepeste kind.

- Luister naar het kind en neem het probleem serieus.
- Maak het kind duidelijk dat er aan gewerkt gaat worden.
- Overleg met het kind over mogelijke oplossingen.
- Maak eventueel een plan voor deskundige hulp: sociale vaardigheidstraining of maatschappelijk werk.

2. Steun bieden aan het kind dat pest.

- Duidelijk maken dat het gedrag onacceptabel is.
- Met het kind bespreken wat pesten voor de ander betekent.
- Het kind helpen zich aan de regels en de afspraken te houden.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Een duidelijke strafmaatregel stellen wanneer het pestgedrag nogmaals voorkomt.
- Eventueel een plan maken voor deskundige hulp: sociale vaardigheidstraining of maatschappelijk werk.

3. Betrek de middengroep bij de oplossingen van het pestprobleem.

- Met de kinderen in het algemeen praten over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Met de kinderen mogelijke oplossingen bedenken voor pestgedrag en over wat zij zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan die oplossingen, waarbij de kinderen een actieve rol spelen.

4. Stel collega's en de schoolleiding op de hoogte van het probleem.

- Vraag advies en bespreek het probleem.
- Informatie inwinnen/bespreken over pesten en het aanpakken van pestgedrag.

5. De ouders steunen.

- Stel de ouders van de pester en de gepeste zo snel mogelijk op de hoogte.
- Neem ouders, die zich zorgen maken over pesten, serieus.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop het pesten gaat worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken.
- Eventueel ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

6. De leerkracht houdt de situatie 6 weken in de gaten

- Regelmatig observeren.
- Regelmatig een gesprek met de betrokken kinderen.
- Zo nodig bijsturen.

Adviezen en tips voor ouders

In dit hoofdstuk krijgt u adviezen en tips over wat u kunt doen als uw kind wordt gepest, als uw eigen kind een pester is of als uw kind bij de zwijgende middengroep hoort.

Hoe kunt u er nu achter komen of uw kind wordt gepest of zelf een pester is? In beide gevallen is het belangrijk het in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren.

Het is ook in belang van uw eigen kind dat u iets onderneemt als u hoort dat er op school of op straat wordt gepest. Als er in de omgeving van uw kind gepest wordt, heeft uw kind zelf ook last heeft van een onveilige, onprettige sfeer in de groep. Ook uw kind moet weten dat pesten er niet bij hoort. Door zelf iets te doen laat u het kind zien dat het heel gewoon is om te proberen het pesten te stoppen. Bezorgde ouders moeten het probleem ter sprake brengen bij de leiding van de school of de leerkrachten.

Pesten komt veel vaker voor dan we denken of weten. Belangrijk is dat u laat merken dat u pesten een belangrijk onderwerp vindt. Informeer er bijvoorbeeld eens naar bij uw kind. U kunt bijvoorbeeld vragen wat zijn/haar rol bij het pesten is. Als uw kind het niet opneemt voor het gepeste kind kunt u vragen waarom hij/zij dat niet doet. Is uw kind bang voor de pester? Adviseer uw kind om er met vriendjes, vriendinnetjes of eventueel de leerkracht over te praten. Misschien durven ze samen iets te ondernemen.

Adviezen en tips aan ouders van gepeste kinderen

Als u ontdekt dat uw kind wordt gepest dan kunt u in eerste instantie vragen wat uw kind er tot nu toe zelf aan gedaan heeft en of dat geholpen heeft. Zeg in ieder geval nooit dat het 'eigen schuld' is als uw kind gepest wordt of dat uw kind het zelf uitlokt.

Niemand heeft het recht om te pesten. Om welke reden dan ook. Iedereen heeft het recht op een veilige plek, ook op school. Soms is het nodig om samen met uw kind naar de leerkracht te gaan om afspraken te maken om aan het getreiter een einde te maken. Ga zelf nooit met de pester(s) of hun ouders in gesprek. Dit kunt u het beste aan de school overlaten. Dit alles is ook in belang van degenen die pesten. Zij zijn namelijk ook slachtoffer, maar dan van hun eigen gedrag.

Nog een aantal tips voor als uw kind wordt gepest:

- Neem uw kind serieus en zeg dat u samen met anderen gaat proberen het pesten te stoppen.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind om op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- Probeer uw kind uit te leggen waarom sommige kinderen pesten.
- Help uw kind met het bedenken van een mogelijke oplossing.
- Neem als ouder/verzorger contact op met de school in samenspraak met uw kind.
- Als uw kind al lange tijd wordt gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met uw kind filmpjes over pesten.
- Als u van uw kind er met niemand over mag praten, steun dan uw kind. U kunt uw kind achtergrondinformatie geven en u kunt uw kind duidelijk maken dat de school het voorzichtig zal aanpakken.
- Beloon uw kind en help het zijn/haar zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het doen van die dingen waarin hij/zij goed.
- Houd de communicatie open. Blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet op een negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan pesten komt.

Adviezen en tips aan ouders van kinderen die pesten

Als uw kind een pester blijkt te zijn hoeft u zich niet te schamen. U kunt het beste hulp zoeken, want daarmee helpt u niet alleen uw kind, maar ook andere kinderen. Ieder kind kan een pester of gepeste worden.

Een aantal tips voor als uw kind een pester is:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek. Elk kind loopt kans pester te worden.
- Maak uw kind duidelijk dat u het pesten afkeurt en geef aan wat voor gevolgen pesten heeft voor slachtoffers.
- Bespreek het pesten met uw kind en zoek naar manieren om het pesten te stoppen.
- Spreek met uw kind af aan welke regels hij/zij zich moet houden en beloon uw kind voor het positieve gedrag.
- Neem contact op met andere ouders en leraren om samen iets aan het pesten te doen.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.
- Geef uw kind zo nodig extra aandacht.
- Help uw kind manieren te zoeken waardoor het beter met andere kinderen om kan gaan.
- Houdt in de gaten of het pesten na verloop van tijd niet opnieuw de kop opsteekt.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.

Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep

Uit onderzoek is er gebleken dat juist de stem van de zwijgende middengroep in een groep blijkt te bepalen of het pesten snel ophoudt of langdurig doorgaat.

Een aantal tips voor als uw kind bij de zwijgende middengroep hoort:

- Neem het probleem serieus: het kan ook uw kind overkomen.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Weet wat uw kind op de computer doet.
- Praat met uw kind over school. Bijvoorbeeld over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen en hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
- Geef af en toe informatie over pesten; wie doen het, wat doen zij en waarom?
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

Daarnaast zijn er nog een aantal algemene tips:

- Als je de leerkracht vraagt om je kind niet naast bepaalde kinderen te zetten, dan geef je een signaal dat uitsluiten mag.
- Leer je kinderen zich in te leven in anderen en rekening te houden met anderen.
- Vertel hoe belangrijk je het vindt dat kinderen met elkaar samenwerken en dat alle kinderen zich veilig moeten kunnen voelen.

Voor meer informatie over pesten kunt u kijken op de volgende sites:

www.jeugdinformatie.nl

www.tegenpesten.nl

www.pestweb.nl

www.50tien.nl

www.minocw.nl

www.kidsplanet.nl

www.bijonsthuis.nl

www.pesten.net

www.pestweb.nl

www.stichtingstophetpesten.com

www.katman.nl (naar aanleiding van het boek 'Help, Katman! Help!')

www.sjn.nl/pesten/

www.pesten.startpagina.nl

www.omgaanmetpesten.nl

www.stichtingstophetpesten.nl

Naast deze sites kunt u voor advies en een luisterend oor bellen naar De Opvoedtelefoon (maandag tot en met vrijdag van 9.00 uur tot 17.00 uur: 0900 8212205)

Pestprotocol voor kinderen

In de bijlage vinden we het pestprotocol voor kinderen. De bedoeling hiervan is dat de kinderen aan het begin van het schooljaar worden gewezen op pestgedrag en de consequenties hiervan. De leerkrachten krijgen het pestprotocol voor kinderen om met de kinderen door te nemen en te ondertekenen. De leerkracht bewaart deze "contracten" het hele schooljaar. Hiermee willen we de kinderen bewust maken van hun eigen gedrag. En de eventuele consequenties bij pestgedrag.

Pestprotocol voor de kinderen

OBS-Pluspunt moet een veilige, fijne en gezellige school voor iedereen zijn. Helaas is dat soms niet voor iedereen zo. Er zijn kinderen die zich niet veilig voelen en het niet naar hun zin hebben. Zij worden gepest.

Op Pluspunt willen we dat iedereen zich prettig voelt. Daarom zijn er regels gemaakt en is het de bedoeling dat iedereen zich daar aan houdt.

Hier zijn de regels waar alle leerlingen zich aan moeten houden:

- je respecteert elkaar
- je sluit niemand buiten
- je helpt elkaar
- je roddelt niet over anderen
- je blijft van de spullen van een ander af
- je doet niet iets bij een ander wat je zelf ook niet prettig vindt
- je lacht een ander niet zomaar uit
- je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk
- je let niet alleen maar op anderen
- niemand is de baas
- wanneer je er pratend met iemand niet uitkomt ga je naar de leerkracht toe

Aan deze regels moet iedereen zich houden.

NAAM:

KLAS:

DATUM:

